

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Podsekretarz Stanu
Miłosz Motyka

DOZE-VIII.050.1.2024.SB
3410696.13476593.10877508
Warszawa, 13-10-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr K10INT5078 Pana Posła Stanisława Lamczyka z dnia 30 września 2024 r. w sprawie podatku od biogazowni, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Na wstępie informuję, że Ministerstwo Klimatu i Środowiska (dalej: MKiŚ) potwierdza potrzebę i co ważniejsze możliwości zwiększenia poziomu wytwarzania biogazu rolniczego, jak również dostrzega ogromny potencjał Polski w wytwarzaniu biometanu. W opinii MKiŚ, wykorzystanie dostępnego potencjału biogazu jak i biometanu przyczyni się do zwiększenia uniezależnienia polskiego sektora energetycznego od importowanych paliw kopalnych, zwiększając tym samym bezpieczeństwo energetyczne Polski. Co więcej, MKiŚ uznaje biogaz i biometan jako paliwa zeroemisyjne, które pomogą realizować unijne cele dotyczące dekarbonizacji poszczególnych sektorów gospodarki (energetyka, ciepłownictwo, transport). Dlatego też MKiŚ stale podejmuje działania na rzecz stabilnego i zrównoważonego rozwoju tych sektorów.

Korzystając z okazji przypomnę, że mając na uwadze strategiczne znaczenie biogazu, biogazu rolniczego i biometanu dla zwiększenia konkurencyjności polskiej gospodarki, a także udział „zielonego gazu” w procesie transformacji sektora energetyki, ciepłownictwa i transportu, w dniu 23 listopada 2021 r. podpisano *Porozumienie o współpracy na rzecz rozwoju sektora biogazu i biometanu*. Porozumienie to działa do dziś i obecnie w nim bierze udział 129 podmiotów, w tym także przedstawiciele administracji oraz pracownicy naukowcy krajowych wyższych uczelni.

Celami Porozumienia są w szczególności:

- zapewnienie rozwoju sektora biogazu i biometanu w Polsce;
- wspieranie maksymalizacji local content oraz promocji eksportu towarów i usług przedsiębiorców z lokalnego łańcucha dostaw na rynkach zagranicznych;
- integracja środowisk zaangażowanych w rozwój sektora biogazowego wraz z jego otoczeniem biznesowym;
- przekazanie wiedzy oraz upowszechnienie informacji dotyczących technologii przemysłu biogazowego oraz rozwoju rynku biogazowego w Polsce i Unii Europejskiej;

- współpraca branży z administracją nad wypracowywaniem rozwiązań usprawniających oraz mechanizmów wspierających prawidłowe działanie rynku;
- ułatwianie kontaktów pomiędzy ekspertami w dziedzinie technologii i branży biogazowej, a właściwymi organami administracji rządowej i interesariuszy z sektora biogazowego.

Porozumienie ma charakter interdyscyplinarny i jest organem wspierającym MKiŚ, a działające w ramach porozumienia grupy zadaniowe biorą czynny udział we wszystkich aspektach związanych z rozwojem krajowego sektora biogazowego.

W odpowiedzi na pytanie nr 1:

1. Czy Ministerstwo planuje podjąć działania mające na celu ujednoczenie przepisów dotyczących opodatkowania biogazowni rolniczych, tak aby w Polsce funkcjonował system podobny do tego, który istnieje w innych krajach UE, np. w Danii czy Niemczech, gdzie biogazownie rolnicze są zwolnione z podatku od nieruchomości?

W chwili obecnej Ministerstwo Finansów prowadzi prace nad projektem ustawy o zmianie ustawy o podatku rolnym, ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz ustawy o opłacie skarbowej (numer UD72 w Wykazie prac legislacyjnych RM). Projekt jest obecnie przedmiotem prac Rady Ministrów.

Projekt przewiduje wprowadzenie do ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych nowych definicji pojęcia „budynek” i „budowla” w miejsce obowiązujących obecnie definicji odsyłających do przepisów prawa budowlanego, a także wyszczególnienie kategorii obiektów kwalifikowanych jako budowle w tej ustawie – w formie załącznika do ustawy. Powyższe umożliwi ujednoczenie na terenie całego kraju sposobu określania wysokości podatku od nieruchomości m.in. dla biogazowni rolniczych, które zgodnie z Uzasadnieniem do projektowanej ustawy stanowią budowle wyłącznie w zakresie ich części budowlanych. Procedowany przez Ministerstwo Finansów projekt ustawy nie przewiduje zwolnienia biogazowni rolniczych z podatku od nieruchomości.

Przedstawienie takiego wniosku o zwolnienie nie rozważa również MKiŚ. Pragnę jednocześnie zaznaczyć, że MKiŚ współtworząc systemy wsparcia dla instalacji OZE, w tym także dla instalacji wytwarzających biogaz rolniczy uwzględnia wszystkie koszty związane z budową biogazowni rolniczych (CAPEX) jak i bieżącym funkcjonowaniem takich instalacji (OPEX) uwzględniając tym samym także obciążenia wynikające z nałożonych podatków lokalnych.

W odpowiedzi na pytanie nr 2:

2. Jakie działania Ministerstwo podejmuje w celu wspierania rozwoju biogazowni rolniczych, które mogłyby przyczynić się do stabilizacji polskiego systemu energetycznego, oraz czy rozważane są konkretne formy wsparcia finansowego lub ulg podatkowych dla rolników inwestujących w biogazownie?

Ze względu na charakterystykę pracy, biogazownie i biometanownie są źródłem bardziej przewidywalnym w produkcji energii i mogą stanowić uzupełnienie dla generacji z innych źródeł OZE takich jak wiatr czy słońce. Dlatego MKiŚ zamierza wspierać dalszy rozwój biogazowni i biometanowni nie zapominając o już istniejących instalacjach.

Wymieniając aktywności regulacyjne dla rynku biogazu i biogazu rolniczego należy wspomnieć o współpracy MKiŚ z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi nad ustawą z dnia 13 lipca 2023 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie

biogazowni rolniczych, a także ich funkcjonowaniu (Dz. U. z 2023 r. poz. 1597 z późn. zm.), która proponuje inwestorom w biogazowni rolnicze szereg ułatwień w procesie inwestycyjnym (w zakresie przyłączeń, decyzji o pozwoleniu na budowę).

Ponadto MKiŚ wraz z ministerstwem rozwoju i technologii wypracowało kluczową reformę systemu planowania przestrzennego wprowadzoną poprzez zmianę ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uchwaloną w dniu 7 lipca 2023 r. (Dz.U. 2023 poz. 1688). W ramach tego procesu uproszczono m.in. procedury dotyczące lokalizacji nowych inwestycji w odnawialne źródła energii.

W ostatnich dwóch latach podniesiono cenę referencyjną dla biogazu, biogazu rolniczego, składowiskowego, ściekowego (w 2022 r. nawet o ok. 25%), którą następnie na podstawie rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 8 listopada 2023 r. w *sprawie ceny referencyjnej energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, okresów obowiązujących wytwórców, którzy wygrali aukcję, oraz referencyjnych wolumenów sprzedaży energii elektrycznej* (Dz. U. poz. 2440). zwiększono o kolejne 11,9 %.

W wyniku nowelizacji ustawy o odnawialnych źródłach energii z dnia 17 września 2021 r. (Dz.U. 2021 r. poz. 1873) wprowadzono rozwiązania prawne, które ułatwiły udział instalacji biogazowych w aukcjach OZE poprzez złagodzenie wymagań tzw. „reguły 85%” poprzez stworzenie dodatkowych odstępstw od wymogu dostarczania w ramach systemu aukcyjnego minimum 85% produkcji energii elektrycznej zaoferowanej w aukcji. Wprowadzona zmiana stanowi zachętę i ułatwienie udziału wytwórców biogazu w aukcjach, co pozwoli na szybsze rozpoczęcie planowanych inwestycji w postaci budowy źródeł wytwórczych biogazu i biogazu rolniczego.

W celu zwiększenia możliwości wykorzystania biogazu rolniczego, zgodnie z delegacją zawartą w art. 62 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1436 z późn. zm.) zostało przyjęte rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 26 czerwca 2024 r. w *sprawie wymagań dotyczących pomiarów, rejestracji i sposobu obliczania ilości biogazu, biogazu rolniczego i biometanu, wytworzonych w instalacjach odnawialnego źródła energii z odnawialnych źródeł energii i transportowanych środkami transportu innymi niż sieci gazowe* (Dz.U. poz. 974).

Po raz pierwszy w historii stworzono regulacje dla rynku *biometanu* (*zmiana ustawy z 17 sierpnia 2023 r o odnawialnych źródłach energii* (Dz.U. poz. 1762) i ustanowiono system wsparcia typu FIP (Feed in Premium) dla biometanu bazujący na cenie referencyjnej. Cena referencyjna została ogłoszona rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 listopada 2023 r. w *sprawie ceny referencyjnej biometanu* (Dz. U. poz. 2477). Wsparcie FIP umożliwi zdynamizowanie rozwoju rynku biometanu w Polsce i pomoże zmniejszyć obciążenia operacyjne kreującego się rynku. W tym miejscu należy podkreślić, że powyższe rozporządzenie stanowi impuls popytowy na biogaz rolniczy, ponieważ gwarantuje wytwórcom biometanu wyższą cenę, w przypadku wytwarzania go z biogazu rolniczego.

MKiŚ chce wykorzystać ogromny krajowy potencjał w zakresie produkcji biogazu rolniczego i biometanu szczególnie na poziomie lokalnym, włączając w ten proces jednostki samorządu terytorialnego (dalej: JST). W tym celu MKiŚ inicjuje działania mające na celu edukację pracowników JST, którzy mogą odegrać rolę animatorów działań stymulujących rozwój lokalnego rynku biogazu i biometanu. Przykładem jest współpraca NFOŚiGW z Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa na rzecz zwiększania świadomości społecznej w zakresie biogazowni i biometanowni.

JST ma także ogromny wpływ na rozwój local content, gdyż może być moderatorem w rynkowym dialogu z lokalnymi dostawcami substratu do produkcji biogazu. Z drugiej strony

może też służyć wsparciem w celu aktywizacji rolników do odbioru produktu pofermentacyjnego, który może być wykorzystany w celach nawozowych.

Ponadto MKiŚ dostrzega duży potencjał w tworzeniu przez JST spółdzielni energetycznych, w których poza produkcją energii elektrycznej na własne potrzeby może być produkowany także biogaz rolniczy i biometan. Wyrazem takiego podejścia jest ustawa z dnia 17 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw, która zwiększyła obszar działalności spółdzielni energetycznych o możliwość wytwarzania biogazu rolniczego i biometanu.

MKiŚ dostrzegł potrzebę podejmowania kolejnych działań. W projekcie ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (UD41) uwzględniono m.in. wydłużenie okresu wsparcia w systemie taryf gwarantowanych (FiT) oraz dopłat do ceny rynkowej (FiP). Ustawa o odnawialnych źródłach energii przewiduje przydzielanie wsparcia w formie FIT/FIP dla wytwórców energii elektrycznej z biogazowni oraz biometanowni do końca czerwca 2024 r. Tym samym niezbędne jest jak najszybsze uchwalenie przepisów w powyższym zakresie.

Jednocześnie w ramach procedowanego przez MKiŚ projektu ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (UD89) prowadzone są prace legislacyjne mające na celu stworzenie systemu aukcyjnego dla wytwórców biometanu w instalacjach OZE z biogazu albo z biogazu rolniczego o mocy powyżej 1 MW. Projektowany system wzorowany jest na działającym systemie aukcyjnym dedykowanym dla wytwórców energii elektrycznej w instalacjach OZE, którego administratorem jest Prezes Urzędu Regulacji Energetyki. Aukcyjny system wsparcia dla wytwórców biometanu w instalacjach OZE będzie dostępny dla wszystkich wytwórców zainteresowanych tą formą wsparcia operacyjnego.

Projekt ustawy UD89 przewiduje również wprowadzenie instytucji w postaci gazociągu bezpośredniego biogazu. Nadzór i rejestr gazociągów biogazu zgodnie z projektem ustawy będzie prowadził Prezes URE. Jednym z czynników decydujących o realizacji inwestycji biometanowej jest dostęp do sieci gazowej. Rurociąg bezpośredni biogazu może być rozwiązaniem problemu ograniczonego dostępu biometanowni do sieci gazowych w Polsce oraz ich ograniczonej chłonności. Według MKiŚ, gazociągi bezpośrednie biogazu będą pełnić kluczową rolę z uwagi na umożliwienie wykorzystania biogazu, biogazu rolniczego i biometanu poza miejscem wytworzenia, a także zapewnienie alternatywnej możliwości transportowania ww. biogazów przy wykorzystaniu środków transportu innych niż sieci gazowe.

Kolejną zmianą przedstawioną w UD89 jest liberalizacja systemu aukcyjnego. Przedstawiciele branży wskazują, że podstawowym czynnikiem zniechęcającym ich do udziału w aukcjach jest możliwość nałożenia kary przez Prezesa URE, z tytułu niedostarczenia minimum 85% energii określonej w ofercie. W celu zwiększenia dynamiki rozwoju sektorów biogazu i biomasy oraz uatrakcyjnienia systemu aukcyjnego, obniżono w art. 168 pkt 15 projektu ustawy o odnawialnych źródłach energii obowiązek minimalnego progu dostarczenia energii określonej w ofercie z 85% do 65%. Większa elastyczność systemu aukcyjnego powinna zachęcić inwestorów do udziału w przyszłych aukcjach.

Odnosząc się bezpośrednio do programów wsparcia dla sektora biogazu rolniczego oraz biometanu pragnę poinformować, że obecnie funkcjonują oraz są planowane kolejne programy wsparcia w tym zakresie.

W programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 przewidziano wsparcie na instalacje OZE oraz sieci energetyczne i gazowe:

- 0,538 mld euro (tj. ok. 2,32 mld zł) na inwestycje w instalacje OZE: fotowoltaika, biometan z magazynami, biogaz, energia z wiatru i wody - w ramach działania 2.2 „Rozwój OZE”;
- 1,822 mld euro - w ramach działania 2.3 Rozwój inteligentnych systemów i sieci energetycznych oraz systemów magazynowania energii poza transeuropejską siecią energetyczną (TEN-E), w podziale na:
 - 0,7 mld euro (tj. ok. 3,1 mld zł) na „Inteligentną infrastrukturę gazową”;
 - 1,112 mld euro (tj. ok. 4,84 mld zł) na „Inteligentne systemy energetyczne”.

W programie „Energia dla wsi” celem jest osiągnięcie wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gmin wiejskich i wiejsko-miejskich. Całkowity budżet programu na lata 2022-2030 wynosi 3 mld zł. O dofinansowanie w ramach programu mogli ubiegać się zarówno rolnicy, jak i spółdzielnie energetyczne – te dopiero powstające oraz te już istniejące, a także ich członkowie. Przewidziane wsparcie dotyczy takich inwestycji jak: biogazownie, elektrownie wodne, instalacje fotowoltaiczne, turbiny wiatrowe oraz zintegrowane z tymi źródłami magazyny energii. W ramach zakończonego 29 lutego 2024 r. naboru zostało złożonych 307 wniosków, z czego 206 dotyczyło biogazowni. W związku ze zwiększeniem alokacji planowane są kolejne nabory w 2025 r.

Celem kolejnego programu „Rozwój kogeneracji w oparciu o biogaz komunalny”, którego budżet wynosi 1,5 mld zł. jest promowanie wytwarzania energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji przy wykorzystaniu biogazu komunalnego. W ramach zakończonego 30 czerwca 2024 r. naboru w programie złożono wnioski na łączną kwotę dofinansowania ponad 2,4 mld zł. Planowane jest uruchomienie drugiej edycji tego programu z budżetem 2,5 mld zł, przy czym kolejna edycja programu dedykowana byłaby na budowę biogazowni innych niż rolnicze. W instalacjach tych będzie możliwość przetwarzania biomasy pochodzenia rolniczego.

Na końcowym etapie realizacji jest program „Agroenergia” z budżetem 200 mln zł. Celem programu jest zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych w sektorze rolniczym, w tym budowa biogazowni rolniczych. W ramach podpisanych umów przyznano dotychczas wsparcie w wysokości 123 mln zł.

W przygotowaniu jest również program „Poprawa bezpieczeństwa energetycznego poprzez wykorzystanie biometanu”. Planowana alokacja dla tego programu wynosi 4 mld zł. Jego celem będzie wsparcie przedsiębiorców w produkcji biogazu wraz z modułem oczyszczania biogazu do biometanu.

Z wyrazami szacunku

Miłosz Motyka
 Podsekretarz Stanu
 Ministerstwo Klimatu i Środowiska
 / – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.